

Undervisningsplan Historie og Samfundsfag.

Der undervises i historie og samfundsfag fra 4. – 9. klassesetrin

De centrale kundskabs- og kompetenceområder er:

- 1 Historie i fortid og nutid som grundlag for fremtiden*
- 2 Sammenhænge mellem tid (historie) og rum (geografi) og udviklinger heri*
- 3 Fortolkning og formidling af historiske begivenheder*

I historie skal de grundlæggende kundskaber og kompetencer i hvert af de tre områder udvikles til en helhed gennem skoleforløbet både i faget historie og når historie indgår i tværfaglige problemstillinger. Kundskaber og kompetencer, som eleverne erhverver sig i faget historie, er en del af det historiefaglige fundament, som samfundsfag i 9. klasse bygger videre på.

Formål for faget

Formålet med undervisningen i historie og samfundsfag er:

- 1 at eleverne tilegner sig en viden om og forståelse for, at den nutid, eleverne står i, er et resultat af en lang fortløbende proces, som de selv er en del af. Med andre ord, - at fremme deres indsigt i, at mennesker er historieskabte såvel som historieskabende.*
- 2 at øge elevernes lyst til og mulighed for aktiv og bevidst deltagelse i et demokratisk samfund.*
- 3 at fremme elevernes forståelse for, at udviklingen frem mod vore dages verden omfatter mange forskellige folkeslag gennem tiderne, som hver har bidraget med deres i den historiske proces.*
- 4 at udvikle elevernes forudsætninger for at forstå sin egen biografi som en påvirkelig fortløbende proces.*

Slutmål

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til at forstå og perspektivere udviklingen i:

- 1 Forholdet mellem menneske og natur*
- 2 Forholdet mellem menneske og teknik*
- 3 Menneskets sociale forhold såsom samfundsstrukturer og styreformer, faglige sammenslutninger, interesseorganisationer o.l.*
- 4 Menneskets religiøse forhold og disses påvirkning af samfundet.*
- 5 Elevernes egne normer og værdier*

Trinmål efter 4. klasse (Danmarks oldtid)

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til:

- 1 at forstå det lokale miljøes oprindelse*
- 2 at leve sig ind i vikingetidens samfund i Norden*

Trinmål efter 8. klasse (Verdenshistorie)

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til:

- 1 at kende de kulturelle strømninger, som har haft betydning for menneskehedens udvikling, med udgangspunkt i de store kulturepoker*
- 2 at udvide deres horisont ud over egne landegrænser og forstå deres egen kulturs udvikling*
- 3 at forstå opkomsten af nationalstaten og dannelsen af det politiske Europakort*
- 4 at leve sig ind i datidsmenneskers levevis og miljø*
- 5 at have et overblik over verdenshistorien og kunne placere historiske emner og temaer i tid og geografisk område*

Trinmål efter 9. klasse (Samfundsfag)

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer,

der sætter dem i stand til:

- 1 at forstå ideerne bag og implementeringen af magtens tredeling*
- 2 at forstå baggrunden for det moderne danske samfunds dannelse*
- 3 at blive aktiv deltager i det danske parlamentariske demokrati*
- 4 at kunne skelne mellem forskellige styreformer og demokratiopfattelser*
- 5 at kunne orientere sig overordnet i den aktuelle politiske debat og kunne placere politiske udsagn i en overordnet sammenhæng*

Udviklingen i undervisningen:

Udviklingen i undervisningen fremgår af progressionen i de beskrevne trinmål, som leder frem mod de beskrevne slutmål. Udviklingen kan beskrives som følger:

4. klasse:

Hovedtemaet i første periode hentes først og fremmest fra den nordiske mytologi og fra den nordiske sagalitteratur, med en grundig fremstilling af det verdensbillede, der findes i den ældre Edda.

I den anden periode beskrives Danmarks historie i vikingetiden i nærområde og på landsplan både geografisk, politisk, religiøst og teknologisk ved fortællinger og ekskursioner. Synsfeltet udvides til de øvrige nordiske lande og Nordens påvirkning af det øvrige Europa.

5. klasse:

I dette år gennemgås i den første periode de store kulturrepoker udenfor Europa, som danner baggrund for vor egen kultur, dvs. den urindiske, den urpersiske og den gamle ægyptiske. De forskellige kulturers mytologi, sagn og historie danner baggrund for undervisningen. Menneskehedens trinvis forvandling opleves gennem de forskellige kulturkvaliteter.

I anden periode koncentrerer undervisningen om den arkaiske og den klassiske græske tid. Mytologien, Homers episke værker, den græske polis samt Alexander den Stores liv er væsentlige kernepunkter.

6. klasse:

Første periodes centrale emne er Romerrigets historie fra byen Romas mytiske grundlæggelse frem til den vestromerske stats opløsning i 400-tallet.

Polariteterne i dette samfund bevidstgøres, - på den ene side fx den stærke samfunds dannelse og det romerske retssystem, som skulle sikre fred, - på den anden side magtkampene og de senere kejseres despoti og brug af vold.

Som polaritet hertil beskrives kristendommens indtræden i verden.

I den anden periode føres historien videre fra folkevandringstiden og grundlæggelsen af de første europæiske nationer. Muhammeds liv og lære og islams udbredelse gennemgås samt middelalderens kultur med dens mange polariteter som fx kirke og stat og klosterkultur og riddervæsen. Korstogene og mødet med den arabiske kultur beskrives foruden det feudale

samfunds opbygning og middelalderens bydannelse.

7. klasse:

I 7. klasse gennemgås først baggrunden for og konsekvenserne af Europas opdagelse og kolonisering af den øvrige verden. Med punktnedslag som fx Henrik Søfareren og udviklingen af nye skibstyper og navigationsinstrumenter, Columbus' liv og levned, aztekernes og inkaernes riger, den ideologiske kamp om et nyt geografisk og astronomisk verdensbillede, Francis Drake, slaveriet og trekantshandlen trækkes de store linier på verdensplan op til det 18. århundrede.

I den anden periode belyses Europas interne historie i samme tidsrum. Punktnedslag kan være Jeanne d'Arc og Johann Huss, renæssancen i Norditalien både økonomisk, kunstnerisk og tankemæssigt, reformation og modreformation, bogtrykkerkunstens opfindelse og betydning, 30-årskrigen og England og Frankrigs udvikling i 15- og 1600tallet. Samspillet med fag som dansk, astronomi, geografi og religion får nu stadig større betydning for at give eleverne sammenhæng og forståelse.

8. klasse:

I 8. klasse behandles i 1. periode industrialismens fremkomst, udvikling og konsekvenser frem til 1900-tallet både teknologisk, økonomisk, politisk og socialt. Dampmaskinen og vævestolen, den kapitalistiske produktionsmåde, imperialismen, de sociale forhold i industribyerne, den kommunistiske ide og arbejderbevægelsens tidlige historie kan være relevante emner.

I anden periode føres historieundervisningen frem til afslutningen af 2. verdenskrig og FN's grundlæggelse. Dronning Victorias England, Bismarcks samling af Tyskland, kampen om verdensmarkederne, 1. verdenskrig, USA's position i mellemkrigstiden, den russiske revolution, principperne bag Wilsons og Lenins fredsinitiativer og Steiners tregreningstanker, Adolf Hitler og nazismen samt 2. verdenskrigs ændring af verdensbilledet kan belyses.

9. klasse:

I 9. klasse overgår historiefaget til at have mere karakter af samfundsfag.

I den første periode gennemgås oplysningstidens ideer om magtens tredeling og menneskets naturlige rettigheder for siden at se dem konkretiseret i Danmark i overgangen fra enevælde til demokrati og i en gennemgang af Danmarks Riges Grundlov. Den amerikanske eller den franske revolution kan her inddrages som eksempler på ideernes påvirkning af den ydre verdenshistorie.

I anden periode gennemgås det danske parlamentariske systems opbygning og funktion. Linier trækkes fra de store politiske –ismer til de nuværende politiske partier, hvis partiprogrammer gennemgås. Perioden inkluderer et besøg i og en gennemgang af Folketinget.